

FAQ Baten-lastenstelsel voor specifieke uitkeringen

1. Wat is het doel van de overgang naar baten-lasten?

Doel is om de verantwoordingsdruk bij medeoverheden te verlagen door de SiSa-verantwoording te laten aansluiten bij de baten-lastensystematiek die al in de eigen administratie gehanteerd wordt. De extracomptabele administraties die nodig waren voor verantwoording op basis van kas-verplichtingen behoeven niet meer te worden bijgehouden. Bij het invullen van de SiSa-bijlage kunnen medeoverheden dan ook zo dicht mogelijk aansluiten bij hun eigen administratie.

2. Wat is een besteding?

De aan een periode toegerekende lasten + de relevante balansmutaties in investeringen.

3. Indien er voor de specifieke uitkering een apart bestedingsbegrip is geformuleerd, welke definitie van besteding dient dan te worden gebruikt?

Met ingang van SiSa 2010 geldt er een uniform bestedingsbegrip voor alle specifieke uitkeringen. Zie vraag 2. Deze komt in plaats van afwijkende bestedingsbegrippen per specifieke uitkeringen.

4. Wat zijn lasten?

Lasten zijn uitgaven die aan een periode worden toegerekend. Uitgaven worden aan een periode toegerekend als de prestatie in die periode plaatsvond. Hetzij omdat de uitvoering van een taak die leidde tot kosten in het begrotingsjaar plaatsvond hetzij omdat het verlies in het begrotingsjaar plaatsvond.

5. Wat zijn baten?

Baten zijn inkomsten die aan een periode worden toegerekend. Inkomsten worden aan een periode toegerekend als de prestatie in die periode plaatsvond. Hetzij omdat de uitvoering van een taak die tot opbrengsten leidde in het begrotingsjaar plaatsvond, hetzij omdat het voordeel in het begrotingsjaar plaatsvond.

6. Is er sprake van een last voor 2010 als een contract wordt aangegaan in 2010, maar de eerste betaling in 2011 plaatsvindt?

Dit is afhankelijk van of de uitvoering (de prestatie) die leidde tot kosten in het begrotingsjaar 2010 plaatsvond:

- Prestatie vindt plaats in 2010 -> de kosten worden toegerekend aan 2010
- Prestatie vindt plaats in 2011 -> de kosten worden toegerekend aan 2011
- Prestatie vindt plaats in 2010 en 2011 (bijvoorbeeld bij inhuur van een persoon m.i.v. 1 december 2010) -> De kosten die toe te rekenen zijn aan 2010 worden meegenomen als lasten 2010. De kosten die toe te rekenen zijn aan 2011 worden meegenomen als lasten 2011.

7. Is er sprake van een last voor 2010 als een contract wordt aangegaan in 2010, maar de eerste prestatie in 2011 plaatsvindt?

Nee. Prestatie vindt plaats in 2011, dus de last wordt toegerekend aan 2011.

8. Hoe om te gaan met aangegane verplichtingen en voorlopige toekenningen?

Voor de uitvoering van taken worden vaak verplichtingen met derden aangegaan, die pas nadat de uitvoering is afgerond (de prestatie is geleverd) worden afgerekend en pas dan definitief worden toegekend. Verplichtingen aan derden die wel voorlopig maar niet definitief zijn toegekend moeten, toegerekend naar de periode waarop de toekenning betrekking hebben, als bestedingen in de jaarrekening en SiSa-bijlage worden aangemerkt.

Hiervoor dient de medeoverheid wel een adequaat subsidieproces te hebben ingericht.

9. Welke bedrag kan bij een verplichting (voorlopige toekenning) als besteding worden meegenomen?

De volledige verplichting aan de derde dient als besteding in het jaar waarin de prestatie te worden meegenomen (100%), ook als bijvoorbeeld 80% van dat bedrag is bevoorschot.

Een goed en adequaat ingericht subsidieproces kent echter tussen voorlopige en definitieve toekenning, geplande tussentijdse evaluatiemomenten met opdrachtgever en opdrachtnemer. Indien op een dergelijk moment blijkt dat bestedingen hoogstwaarschijnlijk zullen gaan afwijken van de voorlopige toekenningen, dient naar die nieuwe inzichten de best mogelijke inschatting als besteding te worden meegenomen.

Uiteraard geldt dat als de definitieve toekenning heeft plaatsgevonden, de definitieve bestedingen dienen te worden meegenomen.

10. Welke bedragen kunnen bij voorlopige toekenningen niet als besteding worden meegenomen?

- Voorschotten kunnen niet als besteding worden meegenomen. Het verlenen van een voorschot is geen besteding als er geen uitvoering van taken in het begrotingsjaar tegenover staat die tot kosten heeft geleid (zie ook vraag 4).
- Indien een verplichting meerjarig is kan alleen dat deel waarvan de uitvoering ook daadwerkelijk in dat jaar plaatsvindt als besteding in een bepaald jaar worden aangemerkt (zie ook vraag 4).

11. Wat te verantwoorden als de werkelijke besteding bij definitieve afrekening afwijkt van de eerder als besteding verantwoorde voorlopige toekenning?

Indien een verplichting eerder als besteding is verantwoord en bij de afrekening een jaar later de definitieve toekenning plaatsvindt o.b.v. de werkelijke bestedingen, dan dient in het jaar van afrekening een eventueel verschil tussen de verplichting en definitieve bestedingen te worden verantwoord als (negatieve) besteding.

12. Hoe moeten bedragen die worden teruggevorderd worden verantwoord?

Indien middelen worden teruggevorderd omdat de eraan gekoppelde prestatie niet is geleverd dienen de bestedingen voor de volledige hoogte van de terugvordering (100%) te worden gecorrigeerd. Immers de prestatie gekoppeld aan deze middelen is niet geleverd en er is dan ook nooit sprake geweest van een besteding. De terugvordering is enkel het terughalen van onterecht verstrekte middelen.

Het Rijk financiert via een specifieke uitkering een bepaald, vooraf omschreven doel. Pas wanneer dit doel (prestatie) is geleverd is er dan ook pas sprake van een besteding die de medeoverheid kan verantwoorden. Terugvordering door medeoverheden bij ontvangers volgt als (een deel van) het doel niet is gerealiseerd. Er heeft dan ook nooit een besteding van betreffende middelen plaatsgevonden.

Indien de terugvordering in jaar t+1 plaatsvindt, nadat in jaar t een bedrag als besteding is verantwoord, dient het bedrag van deze terugvordering in t+1 als negatieve besteding te worden verantwoord. Het betreft een correctie op de eerdere verantwoording.

Dit is nadrukkelijk geen bate. De indicator "baten" zal in de nieuwe systematiek naar verwachting dan ook minder vaak gebruikt worden dan de indicator "ontvangsten" in het verleden.

13. Hoe om te gaan met oninbare debiteuren en voorzieningen?

Het Rijk financiert via een specifieke uitkering een bepaald, vooraf omschreven doel. Pas wanneer dit doel (prestatie) is geleverd is er dan ook pas sprake van een besteding die de medeoverheid kan verantwoorden. Terugvordering door medeoverheden bij ontvangers volgt als (een deel van) het doel niet is gerealiseerd. Er heeft dan ook geen besteding van die middelen plaatsgevonden (zie ook vraag 13). Dat betekent dat indien een terugvordering oninbaar blijkt dit niet alsnog leidt tot een besteding. Analoog is ook een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren geen besteding.

15. Waarvoor dient het tweede deel van het bestedingsbegrip; de relevante balansmutaties in investeringen?

Medeoverheden investeren, bijvoorbeeld, in de aanleg van een gemeentehuis of wegen, pleinen en parken. Investerings kunnen jaaroverschrijdend zijn. Investerings zijn geen lasten, maar creëren vermogen. Bij het opmaken van de jaarstukken wordt dan o.g.v. het BBV bepaald of en zo ja welk deel van de investeringen tussentijds – d.w.z. voor afronding van de investering – op de balans opgenomen kan worden als activa (bijv. onderhanden werk). Voor zover dit is gefinancierd met specifieke uitkeringen is de balansmutatie (het opnemen als activa) een besteding.

16. Moeten de bestedingen die via de overgangsindicator "bestedingen van voor 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt", ook in reguliere verantwoording bestedingen 2010 worden meegenomen?

Nee, het zijn immers geen bestedingen 2010 maar van voorgaande jaren.

17. Moeten de bestedingen die via de overgangsindicator "uitgaven van voor 2010, waarvan de besteding in 2010 plaatsvindt", ook in reguliere verantwoording bestedingen 2010 worden meegenomen?

Ja, het zijn immers bestedingen 2010.

18. Zijn de overgangsindicatoren eenmalig of komen er ook overgangsindicatoren in SiSa 2011?

Voor de tweede overgangsindicator geldt dat ook bestedingen 2011 e.v. al voor 2010 betaald kunnen zijn. Deze overgangsindicator zal dus ook terugkomen zolang als dat nodig is.

19. Waarvoor dient de indicator eindverantwoording?

Bij uitkeringen met een tijdelijk karakter geeft de indicator medeoverheden de mogelijkheid aan te geven dat de afgesproken uitvoering is afgerond, zodat met hen kan worden afgerekend.

20. Hoe dienen verplichtingen te worden verantwoord die als gevolg van het oude bestedingsbegrip nog niet eerder verantwoord konden worden, maar volgens de nieuwe systematiek wel bestedingen van voor 2010 zijn?

Hiervoor kan de overgangsindicator "bestedingen van voor 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt" worden gebruikt. Dit betreft namelijk bestedingen van voor 2010. Weliswaar heeft de kasbetaling van deze bestedingen ook al eerder plaatsgevonden, maar verantwoording zou echter volgens de oude systematiek pas in of na 2010 hebben plaatsgevonden.

21. Indien gevraagd wordt om het "eindsaldo 2009" in SiSa 2010, moet dit dan worden weergegeven o.b.v. kasstelsel of stelsel van baten en lasten?

Het gaat hier om verloopstaten, aan de hand waarvan het departement kan zien wat het jaarlijks verloop is. Het "Eindsaldo 2009" in SiSa 2010 dient dan overeen te komen met het "Eindsaldo 2009" in SiSa 2009, aldus het cijfer op basis van de oude kas-verplichtingen systematiek.

Verrekening van het verloop vindt dan op de volgende manier plaats:

Eindsaldo 2009 (op basis van kas-verplichtingen en gelijk aan SiSa 2009)

+ Rijksbijdrage 2010

- Bestedingen 2010

+ Overgangsindicator bestedingen voor 2010, kasuitgaaf in of na 2010

- Overgangsindicator uitgave voor 2010, besteding in 2010

= Eindsaldo 2010 (in SiSa 2010 op basis van baten-lasten).